лютий 2009
February 2009

ПРОМІНЬ

Promin

ПРОМІНЬ

РІК XXXXIX ЛЮТИЙ Ч.2
видає
СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Виходить раз у місяць
Головний Редактор - Орися Сушко
Редактор - Оксана Сушко
Редакційна Колегія
Зеня Юзик
Соня Бейзик
Галя Липка
Референтки Променя
Галя Щербблюк
Ольга Лугвиненко
Річна передплата в Канаді - $25.00
Передплата до інших країн -US$30.00
Одне число - $3.00 (Включає 'GST')
Редакція застерігає собі право скорочувати та поправляти надіслані матеріяли

PROMIN
Box 57268
Jackson Station
Hamilton, Ontario, Canada
L8P 4X1
Fax: 905-524-5362
e-mail -promin@cogeco.ca

PROMIN

published monthly by
UKRAINIAN WOMEN'S
ASSOCIATION OF CANADA
VOL XXXXIX FEBRUARY No.2

Editor-in-Chief - Orysia Sushko
Telephone 905-572-9626
Editor - Oksana Sushko
Editorial Committee:
Zennia Yuzik
Sonja Bejzyk
Halia Lypka
Promin Conveners -
Helen Scherbluk
Olha Lugvynenko
Administrator - Oksana Sushko
Telephone 905-572-9626
Subscription in Canada - $25.00
Other Countries - US $30.00
Single copy - $3.00
(GST is included)
The editors reserve the right to edit submitted materials
Publication Mail Registration No. 09580
International Standard Serial number
ISSN 038021-40
Agreement No. 40011733

Формат - Оксана Сушко
Layout - Oksana Sushko

ЗМІСТ Contents

Леся Українка ..... 2 ..... Lesya Ukrainka

Свято Героїнь ..... 10 ..... Celebrating our Heroines

Життя і Культура ..... 14 ..... Life & Culture

Духовність ..... 18 ..... Spirituality

Із Світу ..... 20 ..... Around the World

Нашим Найменшим ..... 22 ..... For our Children

Вісті з Централі ..... 23 ..... News from the National Office

Громадська Хроніка ..... 24 ..... Community Events

Квіти Незабутнім ..... 31 ..... In Memoriam

We acknowledge the financial support of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP) toward our mailing costs, PAP Registration No. 09580

Canada

Oil painting of Lesya Ukrainka - Artist unkown

Союзу Українок Канади
Ukrainian Women's Association of Canada
National Office
Box 102, Cudworth, SK S0K 1B0
Phone - 306 256 7013

E-mail - pz.yuz@sasktel.net

Редакційна Editorial

Слава Ісусу Христу!

Сердечно вітаю наших читатів із важливим святом, котре кожного року відзначується в місяці лютому - а саме, Свято Героїнь.

В цьому числі, між іншими, подаємо цікаву статтю про динтинство Лесі Українки, в якому описується її ніжність та силу духа знаючи із молодих літ про свою слабість, яка не дозволяла їй жити нормальним життям дитини того часу. Замість здаватися вона набирала сильну волю, яку яскраво передає нам у своїх віршах.

Подаємо також доповідь про канадських героїнь, яку я виголсила на концерті "Свято Героїнь" підчас імпрези, яку влаштував Комітет Українок Канади, Відділ Торонто. Як побачите із статті, їхня програма цього року була призначена виключно в честь канадських героїнь.

Потрібно відповідно оцінити влкад нашого жіноцтва в розбудову українського канадського суспільства. Бо жінка, засвоївши найкращі здобутки світової культури, коли буде виховувати дітей і творити здорове змістовне родинне життя, коли зуміє розумно сполутчати громадську працю з інтересами родини, коли буде високе тримати прапор релігії та моралі, тоді відкриються прекрасні переспективи для справжньої, плідної праці на користь всіх нас.

Отож кожна із Вас, що працює і старається зробити добро, зберігати дорогу нашу спадщину - віру, традиції, мистецтво і мову, заслуговує на пошану і належить до сучасних героїнь. Честь і слава всім Вам!

Орися Сушко

We have all been inspired by strong role models in our lives, women who have fearlessly persisted in bold endeavours, against obstacles which to many of us appear insurmountable. These are the women we celebrate this month in Promin. These are our heroines - the courageous ones, who laid the groundwork for the rich heritage that we continue to nurture today. Among these unprecedented women is Lesya Ukrainka, who is the patron of many of our UWAC branches. She, together with others like her, left a legacy of inspirational writings and a biography that testify to a level of commitment far beyond the norm. The dedication of these heroines paved the way for women of succeeding generations, right up to the present day, to continue cultivating our heritage, creating our own legacies for those to follow in our footsteps.

Our frequent commemoration of Ukrainian heroines - in Canada and around the world - is not simply an exercise in historical recollection. As the world around us becomes increasingly subject to the changing values and priorities of a nihilistic society, the values which these women have forged onto our hearts are as important as ever. Perhaps they are even more so now, at a time when young women are tempted to focus more on their finite outer selves, and less on their own sustainable identities, which can keep them firmly grounded in values to honour their rich heritage, and, ultimately, themselves.

Our UWAC is filled with heroines - women who continue to inspire us with their commitment to our community, to their families, to our longevity as Ukrainians in Canada. To them we are grateful. Mnohiyi lita!

Оксана

Дитинство Лесі Українки

Народилася Леся у містечку Звягелі на Волині, 26 лютого 1871 р., як друга дитина в сім'ї Косачів; першою дитиною був старший Лесин брат Михайло, близький повірник думок і мрій Лесі (1869-1903).

Молоді літа прожила Леся в новому маєтку батьків, у селі Колодяжному біля Ковеля.

Леся з братом Михайлом. Фото 1880-1881 рр.

Сучасники Лесі запам'ятали її блідим дівчатком, з хворобливим виглядом, тихою й розсудливою, без дитячої веселости. Вже тоді носила в собі зародки пізнішої важкої недуги, що загнала її передчасно в могилу. Коли фізичний розвиток Лесі спиняла її недуга, то буйно вже тоді розцвіло її духове життя. Здавалося б, що це зовсім природне, (бо зупин фізичного розвитку дитини викликає поглиблення її духового життя), та ніякими природними й раціональними мотивами не можна виправдати напряму та змісту дуже інтенсивного її духового життя. В час, коли ім'ям варварства охрищено духовий імперіялізм, коли одчайдушість у дрібноміщанських очах була немалою ганьбою, коли принципіяльність-простолінійність в обороні чести була в цих очах доказом дитячого романтизму, в час, коли попри увесь формальний патріотизм батьківська хата дає їй тільки реалістичне й раціоналістично-матеріялістичне виховання - тоді вже виразно визначається її бунтарська душа. В дитячі роки залюбки прислухалася до жахливих бабусиних казок про оперелесника, що приходив до "дівчини необачної", що

Спадав летючою зорею в хату,
А в хаті гарним парубком ставав,
Облесливим - речами й очима.
Він їй приносив дорогі дарунки,
Стрічки коштовні й золоті квітки.
Він дівчину квітчав і молодою
Своєю називав і коси розплітав їй,
Речами любими затруював їй серце.
І поцілунками виймав із неї душу.
На ранок, як співали треті півні,
Зникав той перелесник, а дівчина
Уквітчана, убрана засинала
Камінним сном. А потім цілий день
Бліда ходила, мов яка сновида,
І тільки ждала, щоб настала ніч.

Манили маленьку Лесю "палкі слова", "грізні вироки тим, що кров лили". Ось один спомин про оповідання одної принагідної товаришки. Вона плела вінки, Леся подавала їй квіти,

. . . І здавалося, вона плела не для забави,
А щоб зробить оправу для речей.
В речах зривалися слова палкі, ворожі,
Мов грізні вироки всім тим, що кров лили;
В вінку палали кров'ю дикі рожі,
Слова, мов квіти ярії, цвіли.

Шумів зелений лист, а голос той коханий
Про волю золоту співав мені, -
В вінки мінився золотом ряст весняний,
І золотом дощем лились пісні.

Змісту цих розмов Леся не запам'ятала, бо її поривало що інше:

. . . барва їх, мелодія раптова
Тепер, як і тоді, мені бунтує кров.

Це напруга її відчування, що різнила Лесю від її ровесників (що в них почування будяться коло 14 року життя). Ця напруга визначає вже характер Лесі, що вже змалку була незламною та гордою.

Як дитиною, бувало,
Упаду, собі на лихо,
То хоч в серці біль доходив,
Я собі вставала тихо.
"Що, болить?" - мене питали,
Але я не признавалась,
Я була малою горда -
Щоб не плакать, я сміялась.

Ця невгнутість уже в дитячі роки виразно визначена змістом.

У дитячі любі роки,
Коли так душа бажала
Надзвичайного, дивного,
Я любила вік лицарства.
Тільки дивно, що не принци,
Таємнивею укриті,
Не вродливі королівни
Розум мій очарували.
Я дивилась на малюнках
Не над гордих переможців,
Що, сперечника зваливши,
Промовляють люто: "Здайся!"
Погляд мій спускався нижче
На того, хто розпростертий,
До землі прибитий списом,
Говорив: "Убий, не здамся!"
Не здавався мені величним
Той завзятий, пишний лицар,
Що красуню непокірну
Взяв оружною рукою.
Тільки серце чарувала
Бранки смілива відповідь:
"Ти мене убити можеш,
Але жити не примусиш!"

Маленька Леся знала тільки одну забаву - сцени з лицарського життя; серед них забувала про дійсність довкілля. Ці дитячі уподобання понесла Леся дальше в життя. В часті години фізичного болю й гарячки та рівночасно творчого надхнення вона не вміла розрізнити:

Чи це лютий біль у мене
Тихий стогін виринає,
Чи то стогне бранець-лицар,
Знемагаючи на рани:
"Хто живий у цьому замку?
Хто тут має серце в грудях?
Другом будь, зійди на вежу,
Подивись на бойовисько!
Подивись на бойовисько,
Хто кого перемагає?
Чи над лавами ще в'ється
Корогва хрещата наша?
Коли ні, - зірву завої!
Хай джерелом кров поллється,
Будь проклята кров ледача,
Не за рідний край пролита!
Ні, я чую наше гасло!
Ось, воно все голосніше . . .
Зав'яжіть тісніше рани,
Шкода кров губити марне!"

В добі повного присмерку лицарського духу, в добі, коли "мечі перековували на плуги" навіть найбільш випробувані патріоти, коли фізичне життя стало найвищим скарбом людини, - в душі кволої, хворобливої, блідої дівчинки будиться лицарське завзяття, почуття шляхетного обов'язку й відповідальности за честь оборонця народу. Зміст Лесиних мрій стоїть теж у сполуці з її улюбленою лектурою: лицарськими поемами середньовіччя.

Наведений момент, що характеризує ціле життя Лесі, не має ніякого іншого виправдання поза духом нації, що його дальше відчуватиме Леся як непереможний наказ, що діє в ній з якоюсь фатальною силою.

Поруч цього психологічного моменту виступає ще в дитинстві Лесі друга прикметна риса: глибока органічна любов до всього, що визначає зміст поняття: Україна. Ось її види: близька сполука з селянськими дітьми була й залишилась назавжди випливом почуття одноплемінности, якої не нищив різний ступінь розумових здібностей Лесі й її маленьких товаришів. А втім, і вони могли сказати Лесі багато, про що вона не чула в батьківській хаті. В Лесиній творчості бачимо багато цих малих білих істот - селянських дітей, що дають багато змісту її почуванням.

Ця любов до України викликає в душі малої Лесі й почуття органічної сполуки з селом, отже цим людським скупченням, що зберегло український духовний характер. Місто для неї завжди чуже: воно може мати до нього цікавість, але любов зберігає тільки для українського рідного села, що тоді єдине репрезентує сучасну Лесі покоління української нації.

Ідеально - в дусі української нації - сполучена лицарська вдача Лесі з любов'ю до ніжности, м'якости й гармонії сільського життя. Цей останній момент розв'язує її сполуку з рідною природою:

Ой ,чи так красно в якій країні,
Як тут, на нашій рідній Волині!
Ніч обгорнула біленькі хати,
Немов маленьких діточок мати.
Вітрець весняний тихенько дише,

Немов діток тих до сну колише.
Ця органічна сполука з рідною, українською природою буде силою контрасту до довкілля або шляхом асоціації викликати в душі збентежені там дорогі образи. В непривітному, чужому місті зустрічає "убогу похилу селянку із жмутком пролісків в тремтливій руці" (звернімо увагу на елементи цього портрету, що розв'язують духове відношення до особи на цьому портреті), тоді

Згадала околиці різні:
Скрізь квіти, ряст, ясна роса . . .
На проліски білі, на квіти лагідні
Скотилася тихо сльоза . . .

Ця органічна сполука буде завжди викликати в Лесиній душі почуття нестерпного болю, коли їй доведеться кидати рідний край. Інший прояв любові до України, це відношення Лесі до народної пісні. Малою дитиною заслухувалася з захопленням у пісні матері й селян, причому це захоплення - як зазначають її біографи - з'явилося без впливу матері. Одначе вартість української народної пісні відчувала Леся більш підсвідомо, інтуїтивно, бо сучасна їй наука не ставилася з глибокою пошаною до тієї ділянки дослідів. Не вживаючи майже зовсім народних ритмів, зберегла цю пісню з пошаною в душі, як зберігається дорогі пам'ятки. За півтора місяця перед смертю диктувала своєму чоловікові ці пісні, що їх зачула ще п'ятилітньою дитиною. Ще органічна сполука з Україною вимагатиме від неї безупинної праці для нації; свідомість цього моменту збудиться одначе в Лесиній душі значно пізніше.

Батьки Лесі виїздили, звичайно, зимою до Києва; безпосередньою метою цих виїздів була потреба

Батьки Лесі Українки - мати Олена Пчілка (Ольга Петрівна Косач), фото 1868 р. і батько Петро Антонович Косач, фото 1860 р.

доповнювати освіту дітей, яких Косачі вчили дома, бажаючи зберегти їх перед шкідливих впливів московської школи. Для цього наймали студентів університету. Здобута таким способом освіта дітей далеко перевищувала той ступінь знання, що його давала школа. Тоді познайомилася Леся й її брат Михайло із своїми міськими ровесниками; їхні ровесники з інтелігентських родин говорили поганою мішаниною української й московської мови.

Між 11 і 12 роком життя з'являються в Лесі перші прояви сухот костей, спочатку в руці, яку мусили лікарі покласти в гіпс. Від цього часу починаються її жахливі терпіння, що на цілі місяці приковують її до ліжка. Довкруги неї пливе буйне життя, радіють здорові люди, розцвітає весна. Ось один болючий спомин:

. . . . зібравсь гурточок,
Провадить речі, і співа, й гука,.
На клавішах твоїх швидкий,
гучний таночок
Чиясь весела виграва рука.
Та хто це плаче там, в другій хатині?
Здавило серце почуття гірке.
Чого я плакала тоді? Чого ридала?
Тоді ж кругом так весело було . . .
Ох, певне, лихо серцем прочувала,
Що на мене, мов хмара грізна, йшло!

Та люди не почули від Лесі ні скарги на долю, ні побачили її сліз.

З 12 року життя починається її літературна творчість під наглядом матері, що "творить для дітей літературну атмосферу"

Коло 1890 р. сухоти перекинулись на ноги; в листі до брата скаржиться Леся, що ходить на шпильках, що "ноги болять в ступнях, спина болить", не може "рівно сидіти". Найболючіше для неї те, що вона не може бачити весни:

Я не бачу весняного раю,
Тільки співи та квіти ясні,
Наче казку давню, пригадаю
У сні.

Для себе вона дуже мало, а то й нічого не бажає. Ось зустріч Лесі з весною в пізніших роках (1894):

. . . Весна для всіх настала,
Дарунки всім несе вона, ясна,
Для мене тільки дару не придбала,
Мене забула радісна весна.
Ні, не забула. У вікно до мене
Заглянули від яблуні гілки,
Замиготіло листячко зелене,
Посипались білесенькі квітки.
Прилинув вітер, і в тісній хатині
Він про весняну волю заспівав,
А з ним прилинули пісні пташині
І любий гай свій відгук з ним прислав.
Моя душа ніколи не забуде
Того дарунку, що весна дала:
Весни такої не було й не буде,
Як та була, що за вікном цвіла.

Та й не бажала Леся цього спокійного щастя для себе:

Я щастя не маю і в мріях не бачу,
Бо іншії мрії у серці ношу,
Коли я часами журюся і плачу,
Я щастя і долі тоді не прошу.
Для інших і доля, і щастя хай буде,
Собі я бажаю не сну, а життя, -
Хто зо сну прокинувсь, хай щастя забуде,
Йому вже до щастя нема вороття.

Рідка суперечність між фізичним безсиллям і безрухом та палким поривом викликає в душі Лесі бунт, який виявляється в знаному її вірші "Contra spem spero", що так глибоко символічно ілюструє цілу її особовість:

. . . Я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Жити хочу! Геть думи сумні.
Я на вбогім сумнім перелозі
Буду сіять барвисті квітки,
Буду сіять квітки на морозі,
Буду лить на них сльози гіркі.
І від сліз тих гарячих розтане
Та кора льодовая міцна . . .
Я на гору круту, крем'яную
Буду камінь важкий підіймать
І, вагу несучи ту страшную,
Буду пісню веселу співать,
В довгу, темную нічку невидну
Не стулю й на хвилинку очей,
Все шукатиму зірку провідну,
Ясну владарку темних ночей . . .

Із книжки "Творчий шлях Лесі Українки", автор Д-р Антін Княжинський - Філядельфія, 1961

The promethean *Lesya Ukrainka*

Photo right: Lesya Ukrainka and Olexandra Schymaniwska at the farmstead Zeleny Hay, c. 1900.

On a mountain peak — not the kind whose luxuriant greenery charms the human soul, but one of naked rock — flames a scarlet flower. Scientists call it saxifrage, and poets — stone-break.

This poetic image, created by Lesya Ukrainka, is illustrative of all her writings. The passionate words of the poetess and revolutionary broke the stone walls of oppression like a stone-breaker. Her life and poetry cannot but arouse a feeling of admiration. Lesya Ukrainka lived and wrote her poetry in the dark years of czarist autocracy, when the Ukrainian people suffered from social and national oppression, when Ukrainian literature, art and the language were brutally suppressed. Nevertheless, Ukraine's true sons and daughters did not bow in submission to their oppressors, but disseminated among the people the undying words of truth, freedom and enlightenment.

It was in those gloomy times that poetic talent budded in the heart of the little girl. She signed her verses Lesya Ukrainka, affirming the vitality of the Ukrainian people and their spirit. Under this penname, Larissa Kosach

entered the world of literature and became known as a famous poetess.

Lesya Ukrainka's character and views took shape under the influence of folk traditions and cultural progressives who were frequent visitors at the house of her mother, the then notable Ukrainian writer, Olena Pchilka. The Kosach family maintained close ties with Lesya's uncle, Mikhailo Drahomanov, who, persecuted by the czarist government, lived in emigration in Bulgaria. They were also close with the great Ukrainian composer, Mykola Lysenko, and with Mikhailo Staritsky, one of the founders and leading figures of the Ukrainian theatre. Innately sensitive and impressionable, young Lesya felt deep sympathy for her suffering people. When she was nine, her aunt, a member of the national liberation movement, was exiled to Siberia. Lesya responded to this dramatic family event by writing her first poem, Hope. From that time, Lesya Ukrainka constantly raised her voice in defense of human dignity. She welcomed the social awakening of her people, the "predawn lights", lit by the workers. The publicistic verve of Lesya Ukrainka's poems Predawn Lights, Contra Spem Spero, Inscription on the Ruins, Oh Words, Why Aren't You Cold Steel, Tears of Pearls, One Word placed her on a level with many people's tribune-poets, who tempered their words in the class struggle. But she was not simply an equal among equals: she stands out distinctly from the rest for the deep philosophical thought and perfection of form found in her poetry, and, moreover, for that special 'something' that moves people's hearts. This 'something' has a tremendous force of feeling, is a genuine emotional explosion which permeates each of her works. Fortune endowed her with great poetic talent -- a most wonderful gift, but a rather cruel one for a person who lived less than 42 years. She accepted the gift. And she devotedly followed the calling of a poet, never demeaning herself to the level of a hack writer. She was literally consumed by the flame of creation. Only a genius of sincerest character could show such adherence to his ideals and create such brilliant and noble poetry, as did the poetess, Lesya Ukrainka.

Original oil painting by Lesia Ukrainka, 1893.

Lesya Ukrainka's literary legacy is rich and diversified. It includes poetry collections On Wings of Song (1893), Thoughts and Dreams (1899), Echoes (1902); dramatic poems In the Forest (1898-1900), Cassandra (1903-1907), The Possessed (1901), An Autumn Tale (1905), In the Catacombs (1905), Rufinus and Priscilla (1908), Song of the Forest (1911), The Stone Host (1912); prose, critical and publicistic articles, studies in folklore and ethnography, and translations from many languages. This enormous amount of work was done by a fragile woman who, from childhood to the end of her life, battled tuberculosis. Indeed, it takes a hero to display such endurance. Her illness drove her from clinic to clinic, from country to country. She was in Crimea, Bulgaria, Vienna, Berlin (Bergman's clinic), Italy, Egypt, Georgia. Unlike other people who traveled to see exotic lands, Lesya Ukrainka took her foreign travels as a bitter necessity, which often drained her of the last cent. In the sunny lands of the South, she glimpsed the hope of recovering.

She studied the history, language, culture and way of life of every country she visited. She drew on the treasury of world folk poetry, which added much to the beauty of her own creations.

Every day, the incurable disease drained her strength. But, like Prometheus, she did not think of a personal pain. She wrote of the sufferings of her people -- a giant overshadowed by the eagle of autocracy.

She tempered her words like a sword to break the chains of her enslaved people. And the words of this earthly daughter of Prometheus inflamed people's hearts.

Only a giant in spirit could write the following lines:

I shall climb up a steep rocky mountain,
On my back a great stone will I bring;
Though I bear such a terrible burden,
Still a merry song shall I sing.

Weary eyes shall not close for a respite
Through the dark of the night that drags on,
I await the bright queen of the night sky
The lodestar, the precursor of dawn.

Yes! Through my tears I would burst out laughing,
Sing a song when grief is my lot.
Ever I, against hope, keep on hoping -
I will live! Away, gloomy thought!

It was no coincidence that the great Ukrainian writer Ivan Franko, Lesya Ukrainka's friend and teacher who shared her revolutionary views, wrote that "since Shevchenko's 'Bury me, then rise ye up and break your heavy chains', Ukraine has not heard such a vigorous and vibrant message as comes from the lips of this fragile ailing girl."

Lesya Ukrainka worked towards acquainting her people with world culture. She thoroughly arranged a list for a World Library series, intended for the Ukrainian reader. For this library, Lesya Ukrainka translated about 90 poems by Heinrich Heine from his cycles Lyrical Songs and Returning Home (A Book of Songs), his Dark of the World, Ratkliff, the poetry from A Travel to the Harz Mountains, Atta Troll, King of the Moors from Romanzero, and his famous Weavers.

She also translated Gerhart Hauptmann's drama, Weavers, and gave its deep analysis in her critical review, Modern Social Drama.

In 1971, the centenary of Lesya Ukrainka's birthday was widely marked throughout the world. Her poetry, based on folk traditions and penetrated by advanced social and aesthetic ideas, made her a poetess of international caliber.

Several English translations of her works can be found. Though while conveying her deep thoughts and passionate feelings, they still remain, as even the best translations do, the reverse side of the Persian carpet. It is hoped that the sincere and humane words of the famous Ukrainian poetess will find their way to the heart of the English reader.

Prof. Arsen Ishchuk
From the foreword of
"Lesya Ukrainka: Hope -
Selected Poetry"
(Dnipro Publishers, Kiev, 1981)

the MOTH

Lesya Ukrainka
(1889)

Reprinted from
"From Heart to Heart", Women's Voices in Ukrainian Literature, Volume IV. Translated by Roma Franko. Edited by Sonia Morris. Language Lanterns Publications, 1999.

In a dank, dark cellar, a pitiful grey moth clung to a barrel of sauerkraut. Dejected, he hung there, pressing his dark wings closely together. And he felt ever so lonely, even though he was not all alone; he did, after all, have a neighbour — a bat. But having this neighbour was of little consolation to him. The bat was gloomy and uncommunicative and, to make matters even worse, looked with contempt at the miserable moth, who, in his view, was not at all his equal.

The bat lived quietly in his corner, neither grieving for anything, nor longing for anything except, perhaps, for an even darker corner where he would be able to rest peacefully and never see the light — the light that he found so painful and irritating. It is true that he was not troubled very often by light in that cellar, but still, there was the odd time that someone came down with a candle and, occasionally, even leaned over the barrel while taking out some of the sauerkraut. The bat found this most unpleasant. If it had been within his power to do so, he would have extinguished that light forever with his wings.

In his brief life the moth had not yet seen any light, but he intuitively felt that there must be a better and brighter world than his native cellar. Occasionally, a tiny pale ray of light did fall through the small window in the cellar, but the moth could not comprehend fully what this faint light was, and what it really represented. In the dark corner, the ray was barely discernible — slender like a thread, and pale like an ailing child.

The moth often sat and sent his thoughts into that bright world — but where, exactly? Neither his mind nor his heart knew the answer, and he had no one to confer with, because where was this advice to come from? There was only the bat, but as you yourselves know, there was precious little advice to be gained from him! And the moth had neither the courage nor the strength to fly away in search of the source of that light.

Who knows, the moth might well have spent his entire brief life pining away in the solitary darkness but, as it was, a different fate awaited him.

One day, a maidservant, coming into the cellar to fetch some sauerkraut, placed a candle on the floor, right across from the moth.

God! How magnificent, brilliant, and alluring that light appeared to him. Mesmerized by the bewitching flame, he fluttered his wings and was ready to fling himself at it, but, at that very moment, the servant picked up the candle and began making her way out of the cellar.

Overcome by a desire to reach the enchanting light, the moth forgot about his ignorance, his helplessness.

"The light! The light!" he cried.

And he soared after it.

The bat whistled derisively in his wake and then crept even farther behind the barrel, where he once again fell asleep. He never had any dreams.

But the moth flew after the candle as swiftly as he could with his weak little wings.

And suddenly he found himself in a large room in which many people were seated at a table. And on this table stood a brilliantly shining lamp.

The little moth, awestruck by the dazzling rays, fluttered his wings and dropped helplessly to the table. Just as one of the guests was about to sweep him away, he quickly revived, flitted upwards once again, and began encircling the lamp. He wanted to come as close as possible to the lamp that to him seemed like a sun.

Did he stop to think that he could lose his life there? But who can foresee death in such a blazing splendour? It flames, sparkles, and flickers — and there is light there, and warmth, and life!

The moth flew ever nearer and nearer to the fatal light.

Oh, it would surely destroy him!

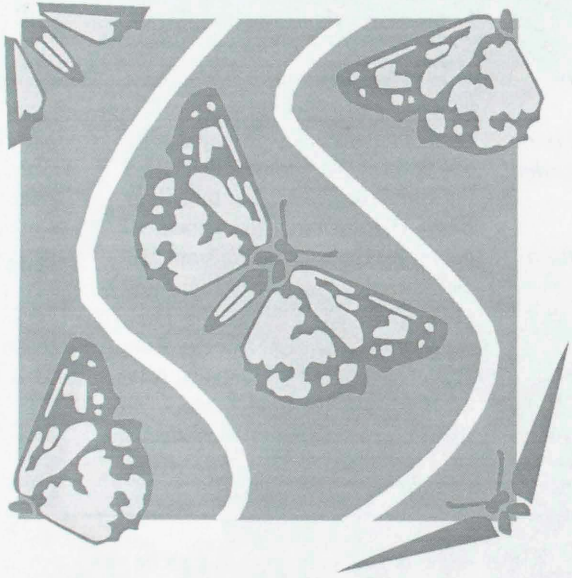

The people tried to chase him away from the light, but in vain.

The moth flew into the heart of the flame.

There was a crackling sound!

And he perished.

The lamp flared momentarily and then began to gleam with the same brilliance as before.

"Such a foolish little creature," one of the company said. "Did someone tell him to fly into the flame? They tried to chase him away from it, but no, he persisted in going there! A foolish creature meets a foolish end!"

But would his death have been any more meaningful if he had slept forever in that dark cellar?

The flame had consumed him but . . . he had been eagerly rushing towards freedom . . .

He had been seeking the light!

Тішся, дитино, поки ще маленька,
Ти ж бо живеш навесні,
Ще твоя думка літає легенька,
Ще твої мрії ясні.

* * *

Хай же та мрія із думкою вкупці
Лине в незнані світа, -
Крил не втинай сизокрилій голубці,
Хай вона вільно літа!

Сонатіна ⌘ Sonatina

Сім струн я торкаю, струна по струні,
Нехай мої струни лунають,
Нехай мої співи літають
По рідній коханій моїй стороні.
І, може, де кобза найдеться,
Що гучно на струни озветься,
На струни, на співи мої негучні.
І, може, заграє та кобза вільніше,
Ніж тихії струни мої.
І вільнії гуки її
Знайдуть послухання у світі пильніше;
І буде та кобза -- гучна,
Та тільки не може вона
Лунати від струн моїх тихих щиріше.

One after another I plucked seven strings,
Let the song on each string be undying,
Let each one ring out and go flying
Far over my land whose love lent my soul wings.
Perhaps there's a kobza somewhere
Whose strings will resound through the air
And echo my soft little songs on its strings.
And maybe that kobza will more freely play
Than these quiet strings of my lyre.
Those strings will be struck with such fire
They'll reach the world's ears and my meaning convey...
But though the sounds rings loud and clearly,
They never will sing so sincerely
My songs, as the strings of the hushed lyre I play.

Lesya Ukrainka - 1890 - Леся Українка

Як дитиною, бувало,
Упаду, собі на лихо,
То хоч в серце біль доходив,
Я собі вставала тихо.

"Що, болить? " -- мене питали,
Але я не признавалась --
Я була малою горда, --
Щоб не плакать, я сміялась.

А тепер, коли для мене
Жартом злим кінчиться драма,
І от-от зірватись має
Гостра, злобна, епіграма, --

Безпощадній зброї сміху
А боюся піддаватись
І, забувши давню гордість,
Плачу я, щоб не сміятись.

As a child I sometimes fell,
Hard enough for it to hurt;
Though my heart with pain would swell,
Yet I rose without a word.

They asked me: 'Did you hurt yourself?'
'I'm all right,' I would reply --
My pride would then assert itself:
I laughed in order not to cry.

But now the drama soon will end;
For me, a bitter cup to sip,
And a clever epigram
Is on the brink of tongue and lip.

But laughter can be merciless:
I fear the blade of open chaff.
And so, surrendering my pride,
I cry in order not to laugh.

Lesya Ukrainka - 2-XI-1897 - Леся Українка

Свято героїнь в Торонті

Комітет Українок Канади, Відділ Торонто, влаштував СВЯТО ГЕРОЇНЬ 8-го лютого, 2008 року. Свято цього року було призначено "УКРАЇНСЬКИМ ЖІНКАМ - ПІОНЕРКАМ В КАНАДІ".

Програма була професійно зорганізована з метою представлення життєвий шлях перших українських поселенців в Канаді, а зокрема вклад жіночої сили в цьому процесі. Цікаві інсценізації та зворушливе прочитане слово - цитати із оповідань жінок того часу, в якому описано тяжкі початки родинного життя в новій країні їх поселення, охопило велике зацікавлення слухачів.

Головою відділу Комітету Українок Канади в цей час є Ярослава Івасиків із Організації Українок Канади. Імпрезовий Комітет Свята очолила Ірина Паттен.

У святковій програмі подано цікавий вірш Віри Ворскло, як слідує:

Я здригнулася на згадку
Про обідрані поля,
Про стару похилу хатку,
Що мов плакала здаля.

Та, побувши на чужині
Настраждавшися украй,
Злидні всі на Україні
Обернулись в думці в рай.

На слідуючій сторінці поміщуємо доповідь, яку Орися Сушко приготовила і виголосила підчас цього свята.

Частина учасників інсценізації "Із Бабиної скрині", в якому брали участь Ірина Кравець, Оксана Сидорчук-Соколик, Тетяна Бідяк, Оленка Сливинська, Наталія Тимощук, Михайло Лучків і його діти

Виступ Ансамблю "Дніпрові Хвилі" / Музичний керівник - Стефа Плотник

Українські канадські героїни

Орися Сушко

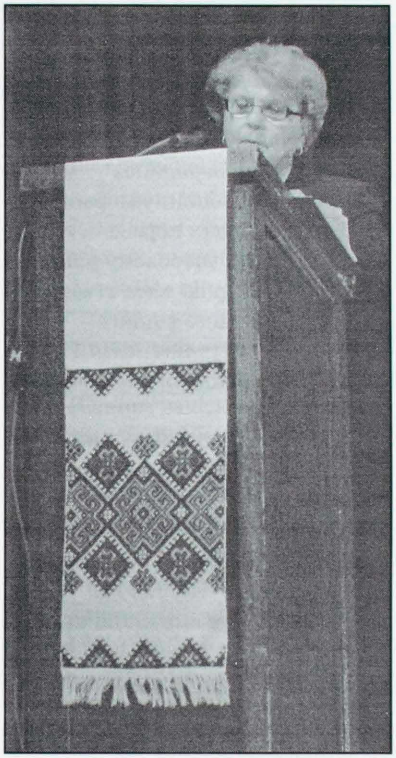

На картині давня пуща оживає,
Піонерська пісня лине у безкрає:
Муж пішов далеко зерна здобувати,
А дружина мусить цілину орати!

Довкруги дерева шепчуть таємницю:
Батько вже вертає! Він несе пшеницю,
Мов козак - трофеї з дальнього походу,
Де здобув свободу для свого народу.

На картині давня пуща оживає,
Піонерська пісня досі не вгасає:
Гей, мистцеві дяку гомонить охочу,
Бо ж прославив першу оранку жіночу.

Ці слова, які написала поетеса Лариса Мурович з нагоди виставки картин художника Петра Сидоренка, окреслюють нам образ найперших українських поселенців в Канаді.

До цих картин можна також додати роботи пензля художника Василя Курилика, які в цей час займають поважне місце в прийомній залі "Рідоу Гал" комплексу Генерал- губернатора в Оттаві. Ця надзвичайна серія картин - одночасно історичних, культурних і релігійних - має назву "Український Піонер", та висвітлює важкий труд, витривалість і остаточні досягнення українських першопоселенців в Канаді, їхні зусилля від часу корчування лісів і переорювання цілинного поля у преріях, аж до перших кроків у різних галузях культурного життя: в науці, літературі, мистецтві і також у політиці.

На тему того, що довелося пережити цим першим поселенцям написано чимало книжок і статтей, які змальовують перші кроки іммігрантів з України, які наприкінці 19-го століття із початку 20-го почали пересилятися до Канади. В них описані їхні долі та тяжкий досвід, труднощі з якими вони зіткнулися, їхнє завзяття та прагнення стати добрими громадянами Канади, одночасно зберегти своє дороге, незамінне українське коріння.

Канада відкрила свої двері поселенцям із різних країн світу, пропонуючи їм свободу не лише у фізичному зрозумінні, але також і в духовному, дозволяючи їм зберегти та плекати свої власні цінності, тобто рідну мову, віру, звичаї і традиції. Завдяки цьому Канада стала багатшою країною, і в тому відношенні сьогодні є унікальною серед всіх країн світу. В результаті ми, як громадяни цієї країни, втішаємося безцінними духовими скарбами.

У виданні Української Вільної Академії Наук що вийшло у 1964 році, під назвою "Вклад українців в культуру Канади", автор Ольга Войценко поставила цікаве питання, а саме, чи ми маємо мудрість та передбачливість не тільки зберегти те, що ми вже осягнули, але й щоб продовжувати творити сприятливу атмосферу для дальшого творення і зросту?

Я переконана, що відповідь на це питання в цей час є позитивне. Українці, які вибрали своєю новою домівкою Канаду від першої хвилі імміграції до останньої, зробили і продовжують робити великий внесок у збереження української ідентичності в Канаді, поєднуючи це із відповідною роллю в канадському державотворенні.

Сьогодні скеровую своє слово на Українських Канадських героїнь - на жінок, які займали і продовжують займати надзвичайно важливе місце в цьому процесі, та на пройдений ними шлях у цій наполегливій громадській праці.

Огляд буде загальний не описуватиме окремі жіночі організації чи установ, бо кожна із них є заслужена і має подібні цілі і завдання у сфері культурної спадщини, віри, виховання молоді, зв'язків з Україною тощо.

Українські жінки-героїні стояли на сторожі віри, родини, традицій і держави від початків існування нашого народу. Вони своєю творчою працею і відданістю збагатили національну скарбницю нашого народу в Україні, і цю духовність вони перенесли, як цінний скарб, в країн їхнього поселення, включяючи Канаду.

Історію канадських героїнь, особливо її початки, українське жіноцтво творило в куди інших умовах, ніж наші сьогоднішні. Творило її в сктрутні часи, при обмежених матеріальних засобах в родині і громаді. Перші роки нашого жіночого руху в Канаді були часами "Досвітніх вогнів" Лесі Українки, епохою громадського і національного пробудження серед народних мас. Будувались церкви, засновувались інститути, народні будинки та інші громадські установи; почала формуватися українська канадська преса а поруч того були ще й інші, глибші цінності: велика віра у доцільність своєї праці, свята любов до рідної справи.

Безсмертний твір Івана Франка "Каменярі" став голосом, що кликав до праці для свого народу, для України і для Канади. І тому із почуттям свідомих, гідних громадян українки формували в Канаді свої організації. Віра у власні сили допомагала їм долати всі труднощі і перешкоди. Ні відстань, ані ніякі інші перепони не відстрашували іх і не були здатні зашкодити формуванню громадського життя. І саме тут жінка вже мала певну ціль, певні обов'язки, до яких ставилася з великою пошаною.

Із самого початку організції допомагали українській жінці наблизитися до справ народу, підкреслюючи національне усвідомлення, самоосвіту, плекання народньої культури в родині і громаді. Завдяки цим стрaнням між жінками почали з'являтися добрі провідниці, ораторки, публіцистки і редактори. Сформувався громадський профіль канадської українки, і саме це є одним із помітних плодів організаційної діяльності.

"Ці наші героїні не ходили утоpовинами стежками, вони йшли трудним і тернистим, але благородним шляхом."

Так сірі одноманітні будиночки діяспорних організацій дали нагоду українські жінці вийти за пороги хати, вказали їй стежку до громади, відкрили перед нею новий світ, та вклали їй до рук кермо іншого життя. Все це було для неї цікавим і захоплюючим. Тут українська жінка зрозуміла, що вона потрібна, що вона може послужити і своєму народові, який вона залишила й над яким в той час панували чужинці, а працюючи тут, вона буде корисною і Канаді, як громадянка, бо тут вона і її родина знайшли вільніше життя.

Ми з повною повагою розглядаємо пройдені роки минулого, основні засади, високі ідеали, патріотичне прямування. З вдячністю згадуємо цих перших піонерок, що взялися за велике діло з непохитною вірою в слушність наміченої мети. Вони виорали перші скиби та обробили грунт, плоди якого тепер збираємо і ними радіємо. Шануймо цих перших плугатарів-провідниць, які починали просто з нічого, однак зводилися на ноги власними силами.

Тут потрібно згадати наших матерів, бабусь, прабабусь - перших піонерок нашого поселення в Канаді, які зуміли зберегти у своїх родинах побожність і родинну мораль. Усе це багатство вони передали нам у спадщину. На здоровому рідному грунті цих скарбів вони створили умови для нашого гідного вростання в тутешнє життя без втрати національного обличчя.

Із самих початків вони прийняли гасло відстоювання самобутність української людини в родині, організації і суспільстві. Свої цілі і свою працю вони пов'язували зі своїм народом. Політична залежність України після втрати державності по першій світовій війні, утиски нових окупантів, намагання нашого народу в Україні розбудувати своє життя - в кожному серці горіла іскра невгасимого тепла, однодушність і віра у своє початe діло.

Це роки, в часи яких громадські діячки віддали найкращу частину свого життя, свою молодість, свій запал і порив, свою жертвенну корисну працю, щоб організованим шляхом збагатити українське життя в Канаді, поглибити українську духовність, піднести українську жінку, допомогти їй зрозуміти свої завдання української матері-громадянки та ввести її в ширше суспільне життя.

Це жіноцтво, яке на протязі всіх цих років далеко від рідної землі зуміло зберегти українську ідентичність, духовність народу та

сильну віру в Бога, яке гуртувало українську родину, виховувало в українському дусі свою молодь, зберегла несплямованою нашу історію, та інформувала співвітчизників про правдиву історію України. Жіноцтво, яке в своїх намірах ніколи не забуває про своє українське походження і весь час молиться за кращу долю України і української жінки, деб вона не жила - та раділо в час проголошенням самостійної української держави в 1991-му році. Це жіноцтво, яке з непохитною вірою у майбутнє і прагненням плекати все те, що для них рідне - віру, культуру і мову. Одним радісним промінням в їхньому житті була надія на кращу долю своїх дітей і спогад про рідний край.

Своєю діяльною працею ми здобули велику пошану не тільки серед українців Канади, але й також серед загального суспільства. Ми виходимо поза терени нашої громади, щоб ширити добре ім'я українців, та беремо активну участь в різних галузях загальноканадських справ і саме таким способом підтримуємо сприятливу атмосферу для дальшого творення і росту, про що я згадувала з початку мого слова.

Після довгих років відданої праці ми досягли значного впливу жіноцтва в місцевих, провінційних та у федеральному урядах. Яскравим прикладом може служити сенатор Рейнел Андрейчук, яка заслуговує на велику пошану за її діяльну працю в суто канадських та рівночасно українських справах.

Пишаємося також досягненнями достойних пані Марійки Шкамбари, і Оксани Соколик, а також їхніх попередниць в очолюванні Міжнародної організації СФУЖО, центром якого є в Канаді. Сьогодні жінки займають відповідальні провідні позиції в організацях, церковних громадах, різних професіях, академіях, а також у власних родинах.

Важливий момент в історії кандського жіночого руху розпочався в 1918-му році, коли уряд не уважав жінок як "громадян", які мали рівні права із чоловіками відносно голосування, призначення до Сенату тощо. Провідні жінки цього руху терпіли різні перешкоди, але незважаючи на це непохитно працювали аж поки не добилися всіх цих прав аж у 1929-му році. Ці жінки - (Неллі МакЛанг, Генрієта Едвардс, Емілі Мерфі, Луїза МакКінні та Ірен Парлбі) - відомі як "славна п'ятірка" (The Famous Five) На честь їхніх видатних заслуг канадський уряд спорудив кілька років тому пам'ятник в Оттаві.

Сьогодні я з радістю та гордістю тверджу що ми маємо і свою "славну п'ятірку", і навіть набагато більше героїнь, яким належиться подібне відзначення на знак пошани за їхній вагомий внесок у розвиток українського канадського жіночого руху. Це провідні жінки-основоположниці наших канадських крайових організацій, жінки-піонерки, які щедро ділилися своїми здібностями, відвагою, завзяттям, розсудливістю щоб ми сьогодні мали чим пишатися, продовжуючи їхню славну справу. Між ними згадуємо блаженної пам'яті Стефанію Савчук, Савелю Стечишин, Марію Дима, Марію Солонинка, Евгенію Ситник та багато інших.

Ці наші героїні не ходили утоpовинами стежками, вони йшли трудним і тернистим, але благородним шляхом. У них була міцна, незламна, сильна віра, про що писала Леся Українка:

"Хто має силу ходити по гострім камінню, той завжди перейде по ньому до чогось високого, до вищого, ніж звичайно можна дійти рівними та гладенькими стежками."

Отож сьогодні мій заклик до Вас такий: поступаймо за прикладом наших героїнь - минулих, сучасних і сьогоднішних, які віддавали і продовжують віддавати себе загальнолюдській справі. Тільки лиш вшановувати та згадувати їх недостатньо - всім нам разом та кожній із нас окремо потрібно за їхнім прикладом енергійно поступати вперед, щоб їхні мрії і діла, народжені в часах важкого мороку і надалі сяяли ясним променем, переносячись в усі закутки, де тільки б'ється справжнє українське серце. Таким способом наше майбутнє буде забезпечене. Щасти нам Боже в цьому важливому ділі!

Честь і слава нашим українським канадським героїням!

100 років Фермерської Господарки Родини ВЕНҐЕР

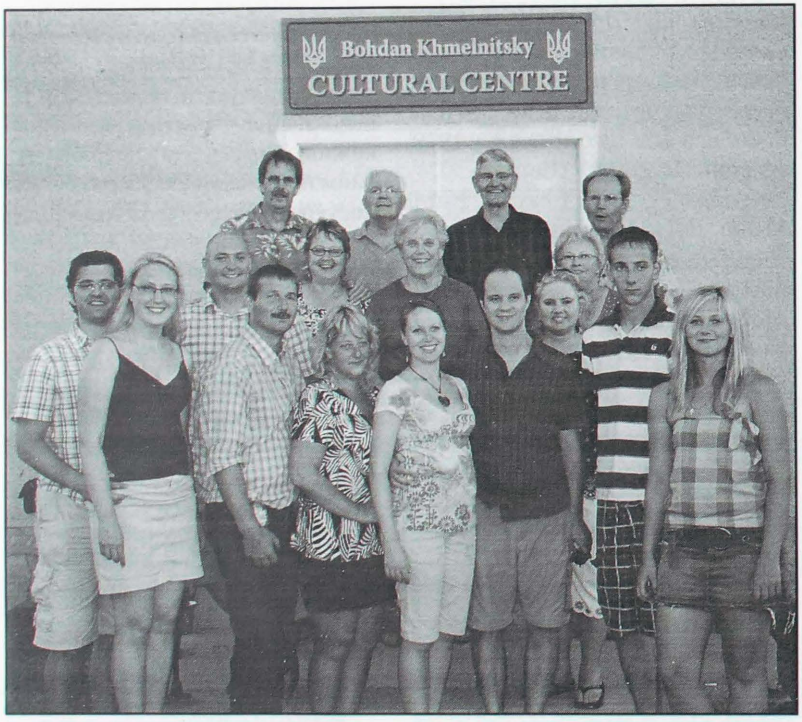

Top row L to R: Eric Lesperance, Wenger Brothers - Adolphe, Dmytro (Morris), Ambrose / Middle row: Kelly Masyk, Vivian Lesperance, Marusia Wenger, Sharon & Sonia Wenger / Front Row: Austin & Elaine Persico, Dave & Henia Kwiatkowski, Hania & Peter Wenger, Brandon & Kaitlin Kwiatkowski.

9-го серпня 2008 року родина, сусіди і приятелі зібралися на господарці (гомштаду) Венґерів у Радвей, Альберта, відзначити святкування 100 років господарки.

У гаражі було виставлено багато експонатів фермерського знаряддя, поміж якими були жорна і макітра, котрі Федько і Анна Венґер привезли до Канади з села Малнів, Західна Україна, у 1905 році. Ці речі принесли велике зацікавлення гостям, котрі їх оглядали.

На вечерю всі гості переїхали до Української Православної Церковної Залі ім. Богдана Хмельницького. Смачну вечерю приготовили правнучки Федька і Анни - Геня Венґер Квятковська і Вівіян Лесперанц. Приятелі родини, Марія Римар Віана і муж Андрій Віана, приготовили спеціальне вино гостям. На пляшках білого вина була приліпка фото ферми в зимі, а на пляшках червоного вина фото ферми у літі. Приятелька Марлін Басараба декорувала залю і столи квітами. Правнуки приготовили велике табло із фотографіями, котрі були знятті на фермі за останніх 100 років.

Килі Мацик, що є представником п'ятої генерації переселенців, був господарем святкового вечора. Він привітав достойних гостей, родину і приятелів, а тоді представив родину, котра приїхала з далека щоб відзначити це як правдиве родинне свято: -
Адольф (внук Федька і Анни) і Маруся Венгер з Монтреалю.
Петро (правнук Федька і Анни) і Ганя Венгер з Торонто.
Астин і Уляна Венгер (правнучка Федька і Анни) Персіко з Торонто.

Господар попросив гостей схилити голови на згадку померших з родини Венгер і поросив отця Григорія Філь провести молитву та поблагословити страви. Тоді приблизно 90 гостей були запрошенні споживати смачну вечерю.

Після вечері була формальна програма. Член муніципалітету Торгилд (Thorhild) вручив грамоту на дерев'яній дошці,

поздоровляючи родину Венгер із "100 річницею володіння родинною фермою" і також вивіску "Дорога родини Венгер" (Wenger Road). Слідував член Альбертійського Парламенту з Редватер (Rewater), котрий передав привіт від прем'єра Альберти Еда Стельмаха, та вручив грамоту в рамці з нагоди "100 років родинної господарки". Пра-правнуки Кейтлин і Брендин Квятковські подякували обом представникам і подарували їм чудові хатки для пташок, котрі їхній дідо Дмитро вже будує кілька років.

Відтак Верджінія Вирстюк вручила грамоту родині Венґер від Української Католицької Єпархії в Едмонтоні, підписану Єпископом Давидом Мотюк в подяку за дар землі, котру Федько Венгер подарував для Української Католицької Церкви і цвинтарю.

Праправнук Килі далі оповідав про свого діда Дмитра і бабу Олю Венгер. Життя було тяжке для фермерів, але ніхто не відійшов від їхньої господарки голодний. Він говорив про веселі часи, котрі він пам'ятає, але і про сумну трагедію пожежі на фермі, коли блискавка вдарила хату. Дідо Дмитро був вдома самий, але з поміччю сусіда їм вдалося зупинити вогонь та врятувати хату. Килі пам'ятав, що баба Оля все їздила полем на комбайні. Вона справді грала велику ролю, саме завдяки їй ця ферма досягнула 100 років.

Далі внук Дмитро Венгер, котрий ще живе на фермі з дочкою Ґенею, зятем Давидом і внуками Кейтлин і Брендин, подав коротку історію родини. Федько і Анна Козовий-Венгер і їхні п'ятеро дітей імігрували до Канади в 1905 році. Це були Текля, Анна, Дмитро, Марія і Параня. Вони привезли з собою всю одежу, знаряддя, жорна і макітру. Пізніше в Канаді ще уродилося шестеро дітей - Катерина, Естер, Фред, Софія, Іван і Михайло.

Федько і Анна насамперед приїхали до Голден (Holden), Альберта, де вони перебули першу зиму в Канаді зі сестрою і швагром Анни - Катериною і Михайлом Данилюк. Федько не сидів незайнятий. Він був тесляр і помагав сусідам будувати стайні, будинки до зберігання зерна і хати.

Пізніше Федько збудував хату для родини Лакусти. Ця хата була перевезена до Українського Села Спадщини у 1980 році. На весні 1906 року Федько пустився походом шукати Канадського "Гомстаду" (Homestead), про котрого була реклама в Україні як безкоштовної землі. Він знайшов частину землі, де було багато дерев, високі трави, чорна земля і вода.

Він жив з сусідом з України, доки не збудував досить велику землянку (бурдей), котра могла змістити його родину. Тоді, залишаючи Голдин, родина переїхала через Едмонтон де вони купили два воли і одну корову. З поміччю своїх старших дітей, Анна і Федько розробляли свою землю рік за роком, платили свої податки на час, і земля їх кормила і утримувала.

21-го квітня 1908 року вони отримали титул власників землі за $10. До літа 1908 року вони вирізали досить дерев, щоб збудувати двокімнатну хату. Дмитро пам'ятає, коли багато років пізніше він і його брати помагали розбирати ту першу хату, вони знайшли на одні головній дошці вирізано православний хрест і цифру1908. Коли Федько помер у 1924 році проживши 61 років, Анна і син Дмитро (мій батько) перебрали ферму. Мій батько Дмитро одружився з Катериною Чорною і в них було 5 дітей, всі котрі виросли на домашній господарці - моя старша сестра Леся (вже покійна), я, Дмитро, і мої молодші брати - Роман (покійний), Адольф і Амброз.

Гості далі розмовляли і пригадували минуле. Родина склала подяку всім, котрі взяли участь і помогли зробити це незабутнім святом. Сусіди з конями і возом перевозили гостей до і від залі. Це пригадало про давній транспорт фермерів.

ВЕНҐЕР ТИТУЛИ ГОСПОДАРКИ

1908 - 1945
Федько і Анна (Козовий) Венгер

1946 - 1960
Дмитро і Катерина (Чорна) Венґер

1961 - 1992
Дмитро і Оля (Гнитка) Венгер

1993 -
Давид і Ґеня (Венгер) Квятковські

Велике признання Дмитрові Венґер і його доні Ґені Квятковські за таку вмілу організацію цього великого свята, на котрому ми і наші діти мали велику приємність бути учасниками. Дякуємо вам за вашу теплу гостину та родинну любов.

На многії літа!

Адольф і Маруся Венґер

WENGER Family Homestead 100 Year Reunion

On August 9, 2008 family and friends gathered at the Wenger Homestead in Radway, Alberta to celebrate the 100th Anniversary of the homestead. The garage was filled with historic farm implements which Fedko and Anna Wenger brought to Canada from the town of Malniw in Western Ukraine. These artifacts were of great interest to the visitors.

From here everyone was invited to the Ukrainian Orthodox Church Hall (Bohdan Khmelnytsky Hall) for a delicious banquet of food all prepared by the great granddaughters of Fedko and Anna -Henia Wenger Kwiatkowski and Vivian Lesperance. Specially marked bottles of fine wines labeled with aerial photos of the farm and "100 Years Wenger Homestead" were provided by Mary Rymar Viana and Andy Viana. Decorations were by Marlene Basaraba. Also a large tableau was covered with farm photos taken over the past 100 years. Unable to attend were Amy Macyk Rairie (daughter of Vivian Lesperance) and Anderson Rairie, as well as Morris' great granddaughter Izabella Rairie.

Fifth generation great grandson, Kelly Macyk was Master of Ceremonies. He welcomed the Honorable guests, family and friends and introduced out of province families who had traveled a great distance to make this a true family celebration:
Adolphe (grandson of Fedko Wenger) & Mary Wenger - Montreal, QC
Peter (great-grandson) & Hania Wenger - Toronto, ON.
Austin & Elaine Wenger (great-granddaughter) Persico - Toronto, ON.

MC Kelly announced that at the request of Morris Wenger (grandson), everyone bow their heads for the deceased members of the family and for his late wife, Olga. He then invited Rev. Father F'il to say Grace and to bless the food. About 90 guests were invited to help themselves to a delicious buffet dinner.

The program continued with Charlie Newel, Division 1 Councillor of Thorhild presenting a beautiful plaque congratulating the Wenger family for "100 years of Farm Family Ownership" and a sign designating "Wenger Road". Jeff Johnson, MP of Athabasca and Redwater, extended congratulations from the Premier of Alberta, Ed Stelmach, and presented Dave and Henia (Wenger) Kwiatkowski (4th generation) a framed certificate on the occasion of "100 Years of Family Farming on the Original Homestead". Fifth generation great-great grandchildren, Kaitlin and Brandon Kwiatkowski thanked both and presented them each with a gift of a beautiful birdhouse which their grandfather Morris Wenger has been building as a hobby for the past few years.
Virginia Wyrstiuk presented a framed certificate to the Wenger family from the Ukrainian Catholic Eparchy of Edmonton, signed by Bishop Most Rev. David Motiuk, expressing congratulations and gratitude for the gift of land donated by Fedko Wenger for a Ukrainian Catholic Church and Cemetery.

Kelly continued with stories about his Dido Morris Wenger and his late Baba Olga Wenger. Life was hard for farmers, but no one ever went away without being fed. He spoke about happy times that he remembered, about fun times and also about the sad tragedy of a fire last summer when lightning hit the house. Dido Morris was home alone when lightning struck during the night, but managed, with a neighbour to put out the fire and save the house. Kelly remembered his Baba Olga always being in the field on a combine; she truly played a big role in this farm surviving to the 100 year mark.

Morris Wenger then gave a brief family history. Fedko and Anna Kozoway Wenger immigrated to Canada in 1905 with five children: Tilly, Annie, Dmytro, Mary & Pearl. They brought with them all their clothes, hand tools and Zhorna (a hand-turned Grist Mill to make flour). Later there were six children born in Canada: Kate, Esther, Fred, Sophie, John and Mike.

Fedko and Anna (Kozoway) Wenger first arrived in Holden, AB where they spent their first winter with Anna's sister Kate and her husband, Mike Danyliuk. Fedko did not sit idle. He was a carpenter and he helped Mike Danyliuk's neighbors build granaries, barns and houses. Later Fedko built a house for the Lakusta Family in Cookville by the Vinca River crossing. Around 1980 this house was moved to the Ukrainian Heritage Village.

In the spring of 1906, Fedko set out on foot to look for a Canadian Homestead as had been advertised in Ukraine as free land. He crossed the North Saskatchewan River and walked across the Sandhills. He found a section of land SE.30-58-20-W4 and saw a lot of trees, tall wild grass, rich dark soil and water. Fedko lived with a neighbor friend from Ukraine until he built a burdei (dugout) which was big enough to house his 5 children. When the family moved from Holden, they went through Edmonton and bought two oxen and a cow. With the help of their older children, they worked their land year after year as best they could, paid their taxes in full and lived off the

land. April 21, 1908 they were granted title to the land for $10 Canadian cash. By the summer of 1908 they had cut enough logs to build a 2-room house. Dmytro remembers taking that house apart with his brothers decades later and finding the center log carved with an "Orthodox cross and 1908". When Fedko passed away in 1924 at age 61, his wife Anna and their son Dmytro (my father) took over the homestead farming. My father Dmytro Wenger married Catherine Chorney and had 5 children, all of who grew up on the family homestead -- my older sister Lesia (now deceased), myself Morris, and also 3 younger brothers - Roman (deceased), Adolphe and Ambrose.

To end the evening everyone was thanked for attending and making this a happy and unforgettable celebration. Adding to an interesting program, neighbors Lloyd and Sharon Kerchhofer provided guests with double horse-pulled wagon rides around town and to and from the hall. This was a reminder of farm transport of pioneers.

WENGER HOMESTEAD TITLES

1908 - 1945
Fedko and Anna (Kozoway) Wenger

1946 - 1960
Dmytro & Catherine (Chorney) Wenger

1961 - 1992
Dmytro (Morris) & Olga (Hnytka) Wenger

1993 - present
David & Henia (Wenger) Kwiatkowski

We congratulate Morris Wenger and his daughter Henia Kwiatkowski for organizing such a wonderful reunion which we and our children were so happy to have attended. Thank you for your warm hospitality and family love. Best Wishes for many more years. Na Mnohi Lita!

Adolphe & Marusia Wenger
Submitted with $100 donation to the Promin Press Fund

DEAR PROMIN SUBSCRIBERS!
ДОРОГІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ!

If you are uncertain as to when your Promin subscription expires, please check the address label on the back of your Promin. The date on the label indicates the date to which your subscription is paid. We appreciate your attention to this, as the mailing of reminder letters is costly.

If you have any questions or would like to clarify your subscription payments, we are pleased to review it with you. We endeavour to keep accurate records of each of your subscription payments. Many thanks!

Просимо передплатників перевірити наліпки їхньої адреси на журналі. На наліпці також подано дата коли передплата кічається. Просимо звернути увалу на цю дату і вчасно присилати нам належність - $25.00 за один рік. Ваша увага на наше прохання ощадить кошта пов'язані із висилкою листів в яких пригадуємо про відновлення передплат. Бажано, щоб переплату платити рік вперед замість мати залеглість. Якщо у Вас є питання чи потрібно пояснення просимо звертатися до нас і ми радо вглянемо в справу. Ми стараємося, щоб наші рекорди буди точні і відповідно віддзеркалювали Ваші вплати. Сердечно дякуємо за Вашу увагу до цієї справи.

The dealine for EASTER GREETINGS is MARCH 15, 2009

Речениць на ВЕЛИКОДНІ ПОЗДОРОВЛЕННЯ - 15-го БЕРЕЗНЯ, 2009

Spirituality

The Publican and the Pharisee: Model for Lent

Each year, for all Eastern Christians, the opening of our lenten journey begins with the parable of the Publican and the Pharisee. This lesson is placed first in the Lenten Triodion, the book of all the special lenten services, and serves not only as a guideline for how to begin the season but also as a model to keep before our eyes during the entire time of repentance.

This short Gospel reading (Lk. 18:10-14), only five verses long, is appointed for the fourth Sunday before Lent. It begins with Christ telling a parable: "Two men went up into the temple to pray," and ends with "for every one who exalts himself will be humbled, but he who humbles himself will be exalted." The connecting scene shows how each man prayed. From such a short episode, we are to glean many lessons that apply to our own spiritual lives - among these are humility, prayer and worship.

We know that the parable is told to us as a lesson in humility since it ends with such clear words, "for every one who exalts himself will be humbled, but he who humbles himself will be exalted." But we might not know what humility is! We so often hear that we should be humble, but hardly ever hear what that means. In our own minds we may have images of humility - hanging one's head low, taking the last seat on the bus, never acknowledging that we have any positive gifts or talents and so on. However, the simple definition of humility given us by the Church is: to know who God is and to know who we are. Such clarity puts our whole lives into perspective. The publican, knowing his sin and also knowing something about God's mercy, simply beat his breast crying, "God, be merciful to me a sinner!". That modest prayer, which has everything in the right perspective, has become a model for repentance and humility throughout the centuries.

Prayer itself is also featured in the parable. It quotes in full the words of each man as well as an interesting phrase concerning the Pharisee's prayer,"The Pharisee stood and prayed thus with himself." That is a rather curious phrase and even sounds off to our ears. What does it mean to pray with oneself? In the parable we see that the man was having more of a conversation with himself than addressing God. He goes on to "thank" God that he is not like other men, naming all sorts of categories of sinners and even pointing to the publican at the back of the temple. All of us have much to thank God for, but such lists should be true moments of gratitude and not of comparing ourselves with others. as we noted above, the publican's prayer was simple and direct, not using a a lot of "empty phrases" (Mt. 6:7) and was sincere. Our lenten efforts always include prayer, and the parable gives us an excellent reminder that prayer need not be long but should always be heartfelt.

Heartfelt prayer leads us to the last point: worship. These men, both practicing Jews, went to the temple to pray. That sounds like the right thing to do, of course, and something we ourselves will most likely do a lot of during Lent. What we learn from the parable is that we must go to church to pray, to worship, to have a real encounter with God. We should not go to church simply in order to fulfill what we believe are spiritual requirements, but rather we should go seeking communion with the true and living God. As noted above, the Pharisee was there not to talk to God or even to listen to God, but to talk with himself. The publican "heard" God with his heart, encountered the mercy of God and at the same time felt his own real sinfulness. He was able to cry out to God from his heart in true words of prayer because he had a true encounter with God. This

parable reminds us of why we go to church. Let us keep it before our eyes every time we dress and make our way to the temple. And as we go, let us open our hearts and minds, seeking a true encounter with God.

Again this year as we continue our lenten journey, let us keep with us this very first parable - the starting point and its simple, helpful and essential lessons in humility, prayer and worship.

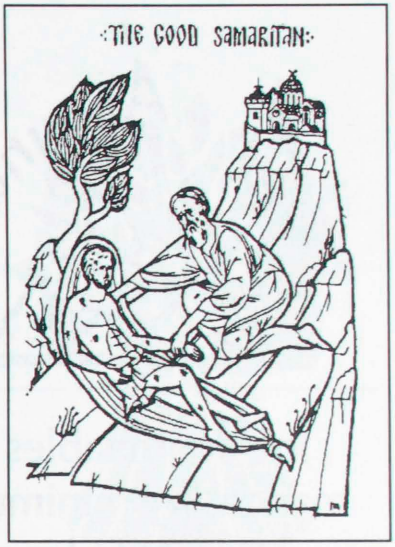

Поспіши робити добро

В наші часи ми бачимо, що людина завжди спішить, часто безглуздо спішить. Перевертає гори, будує й руйнує цілі міста, і то все в дуже короткі часи. Але коли ми приглянемося до результатів того поспіху, до витраченої людьми енергії, енергії багатьох людей і різних країн, подивимось на наслідки їхньої роботи, ми переконуємось, що все те не збільшує загальної суми добра в світі. Навпаки, це іноді сильно збільшує зло. Тим боротьба з існуючим злом видається марною.

Отже життя людей стало поспішним. Всі біжать, бояться кудись не встигнути, кудись спізнитися, щось опустити, чогось не зробити. Несуться машини в повітрі, на воді, на землі. Техніка все збільшує швидкість пересування й добування земних цінностей. Гадалось би тому, що повинно залишитися багато часу у людей, щоб розвинути їхній дух і розум. Одначе нічого того нема. Багатьом тяжче й тяжче стало жити, ніж перше. Душа людська гине, не маючи часу подумати про величне, зітхнути про велике, звернутися до святого.

Бідна людино, знайди час для добра, хоч у тебе нема часу подумати про нього. Все заповнене в житті твоєму, але добро стоїть біля порога й стукає до тебе. Добро не має де прихилити голову. О, якби його хоч на кілька хвилин закликав до себе, до своєї мислі, до свого чуття й бажання.

Та - "нема часу." "І як добро цього не розуміє, а продовжує стукати до совісти?" "Чоловіче, чоловіче, де твоє добро, де ти самий?" "Ти сховався від Бога і від самого себе, сховався за колесами й гвинтами життя, що крутяться, поки ти на цьому світі!" "Ходи в світі, поки є світ" . . . . Прийде час, коли ти вже не зможеш робити добра, якби й забажав.

Найперше почни думати про те, щоб зробити добро, а опісля подумай, як його зробити, а далі почни його робити. Добро є світильник, що гріє і освітлює твоє життя. Послухай Бога і твою совість. Полюби добро, поки не пізно. Чи хочеш з порожніми руками й холодним серцем відійти у вічність з цієї землі і стати на суд Творця?

Хто не спішить зробити добро, той його не зробить. Добро вимагає запалу. Тепло-холоді не зроблять добра. Добро можуть робити тільки палкі, жаркі, гарячі. Правдиво-добрим може бути тільки блискавично-добра людина.

Будьмо ж добрими в усьому й завжди. І коли ми захищаємо добро, тоді особливо будьмо добрими. І коли кличемо до миру, будьмо особливо мирні, спокійні. "Люби грішника, але ненавидь його діла," - ці слова стародавнього мудреця християнства, Ісаака Сирина, варто запам'ятати, бо тільки таким духом можна перемогти зло. Отже, згрішив ти, зробив зле діло, образив кого, - скоро кайся перед Богом, скоро прощай братові його провини, але не його зло. На всяке прохання, якщо воно корисне для того, хто просить, - скоро відгукнися . Послужи кожному, хоч малим. Старайся молитися за кожну людину. Навчись піднести серце і все життя до Бога, дякуючи і славлячи Його за все.

І тоді виявиш свою гарячість перед Богом.

Бібліотека Християнина
2-ге число, Нью Йорк

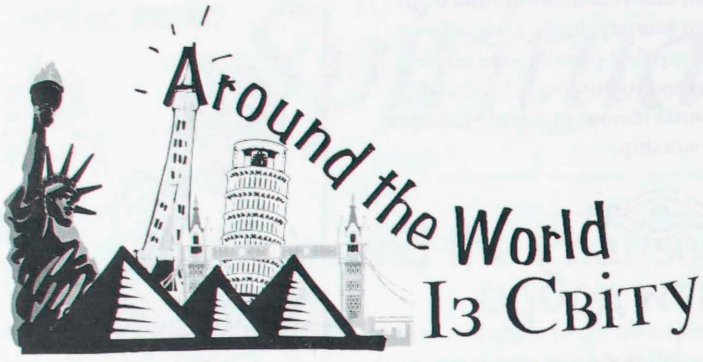

Joy Smith tables a Bill to introduce mandatory minimum sentences for the trafficking of children

Office of Joy Smith, M.P.
Kildonan-St. Paul

On January 29, Conservative Member of Parliament Joy Smith introduced a Private Members' Bill to crack down on child trafficking. The bill, An Act to amend the Criminal Code (minimum sentences involving trafficking of persons under the age of eighteen), will amend the criminal code to include a minimum prison term of five years for cases where the trafficked victims were under the age of eighteen.

"It is important to remember that we are talking about the sexual abuse, rape, and exploitation of our children," emphasized MP Smith. "We must make it clear that Canada will not tolerate the trafficking of its children and that is why I have proposed a five year mandatory minimum sentence for trafficking of minors."

Last year, a Niagara man was convicted of human trafficking. He made over $350,000 off of a young 15 year old girl by sexually exploiting her daily over a period of two years. He only received three years for the offence of human trafficking and received credit for the 404 days already served.

"Based on the recent lenient human trafficking conviction involving minors, I believe there is clearly a need for Parliament to provide additional guidance to the courts on the trafficking of minors and formally denounce the trafficking of children," said MP Joy Smith.

A mandatory minimum for the trafficking of minors has been recommended by a number of human trafficking related NGO's, government officials and academics. Most recently in October 2008, a Canada - U.S. consultation, held in preparation for the World Congress III Against Sexual Exploitation of Children and Adolescents, recommended that Canada amend its criminal code to include mandatory minimums for the trafficking of children. The consultation was attended by representatives of NGOs from both the U.S. and Canada, U.S. government representatives, and the Canadian government-appointed Federal Ombudsman for Victims of Crime.

MP Joy Smith has placed third on the Order of Precedence for Private Members' Business. The Order of Precedence consists of the items of Private Members' Business that are scheduled for debate in the House and is chosen randomly at the beginning of each Parliament. Having placed third in the Order of Precedence, MP Smith will be able to bring her Bill forward early in this session for second reading and debate.

Awareness Kit for High Schools

Joy Smith was pleased to endorse a human trafficking awareness and action kit for high school students at a press conference held by the Canadian Religious Conference (CRC). She emphasized the importance of education and awareness in the fight to end human trafficking.

"Human trafficking has been under the public radar for too long in Canada," said MP Joy Smith. "It is critical that Canadians awake to this horrific modern day slavery that is occurring within our cities and across our nation, especially in advance of the 2010 Vancouver Olympic games. The Canadian Religious Conference has put together a compelling and comprehensive tool for teachers to use to educate their students about this hor-

rendous abuse of human rights. I believe educating our students is a crucial step to finally end this modern day slavery."

The Canadian Religious Conference has 1000 kits ready for distribution to Canadian high schools across Canada. The awareness kit provides detailed information on the causes of human trafficking as well as practical steps students can take to inform those around them and pressure governments to address the issue.

Educating Canadians about human trafficking has been an ongoing priority for Canadian Religious Conference and it has been accomplishing this through a number of initiatives.

More information can be found at: http://www.crc-canada.org/main.cfm?section=Accueil&nssid=492&nsid=507&current=492.

MP Joy Smith has been recognized as a leading expert and speaker on the issue and is working at the national and international level to end human trafficking. Early in 2008, MP Smith represented Canada at trilateral meetings on human trafficking held in Washington D.C. between Canada, Mexico, and the US. Last November, MP Smith held a conference in Winnipeg on Human Trafficking that brought together almost 200 members of the public, law enforcement, non-governmental organizations, and legislators.

RELIABILITY Since 1973
athens printing
COMPLETE IN HOUSE SERVICES
From Creative Design to Final Product
Black on White to Full Colour

PENNY SALE TICKETS
- Tickets of all Kinds
- Business Stationery & Forms
- Business Cards
- Labels & Stickers
- Brochures & Catalogues
- Newsletters & Booklets
- Invitations & Announcements
- Complete Bindery Services
- Layout & Graphic Design
- Also Continuous Forms

DIGITAL IMAGING
BLACK & WHITE FULL COLOUR

1480 Barton Street East, Hamilton, Ontario L8H 2W9
Tel: 905 549-6719 Fax: 905 549-7645 e-mail: info@athensprinting.ca

For Our Children
Нашим Дітям

В місяці лютому згадуємо день народин нашої найбільшої поетки та письменниці Лесі Українки. Її справжнє ім'я було Лариса Косач-Квітка. Писала вона здебільшого для дорослих, але писала і для дітей, бо дітей дуже любила. Як була така мала, як ви то любила слухати казок, співати українських пісень та ходити в народному одязі. Навчилася читати, коли їй було ще тільки чотири роки, та дуже радо читала книжки.

Тішся, дитино . . .

Тішся, дитино, поки ще маленька,
Ти ж бо живеш навесні,
Ще твоя думка літає легенька,
Ще твої мрії ясні.

Мрія полине із думкою вкупці
Ген у далекі світа, -
Крил не втинай сизокрилій голубці,
Хай вона вільно літа.

Чи пам'ятаєш ту казку-дивницю,
Як то колись принесла
Тут цілющу-живущу водицю
Дрібна пташина мала?

Їй не страшні були дикі простори,
Скелі і хвилі морські,
Перелітала найвищії гори -
Мала крильцята прудкі.

Так твоя думка швиденько полине,
Тільки їй волю даси,
І принесе з чарівної країни
Краплю живої роси.

І як приступить журба невсипуща
Та до серденька твого,
Тая росиця цілюща-живуща
Буде живити його.

Хай же та мрія із думкою вкупці
Лине в незнані світа, -
Крил не втинай сизокрилій голубці,
Хай вона вільна літа!

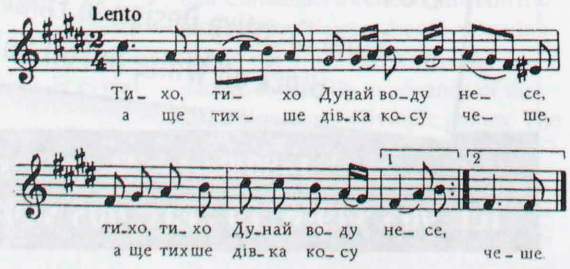

УКРАЇНЕЦЬ

Мелодія М. Гайворонського

Гармонізація М. Барабаш

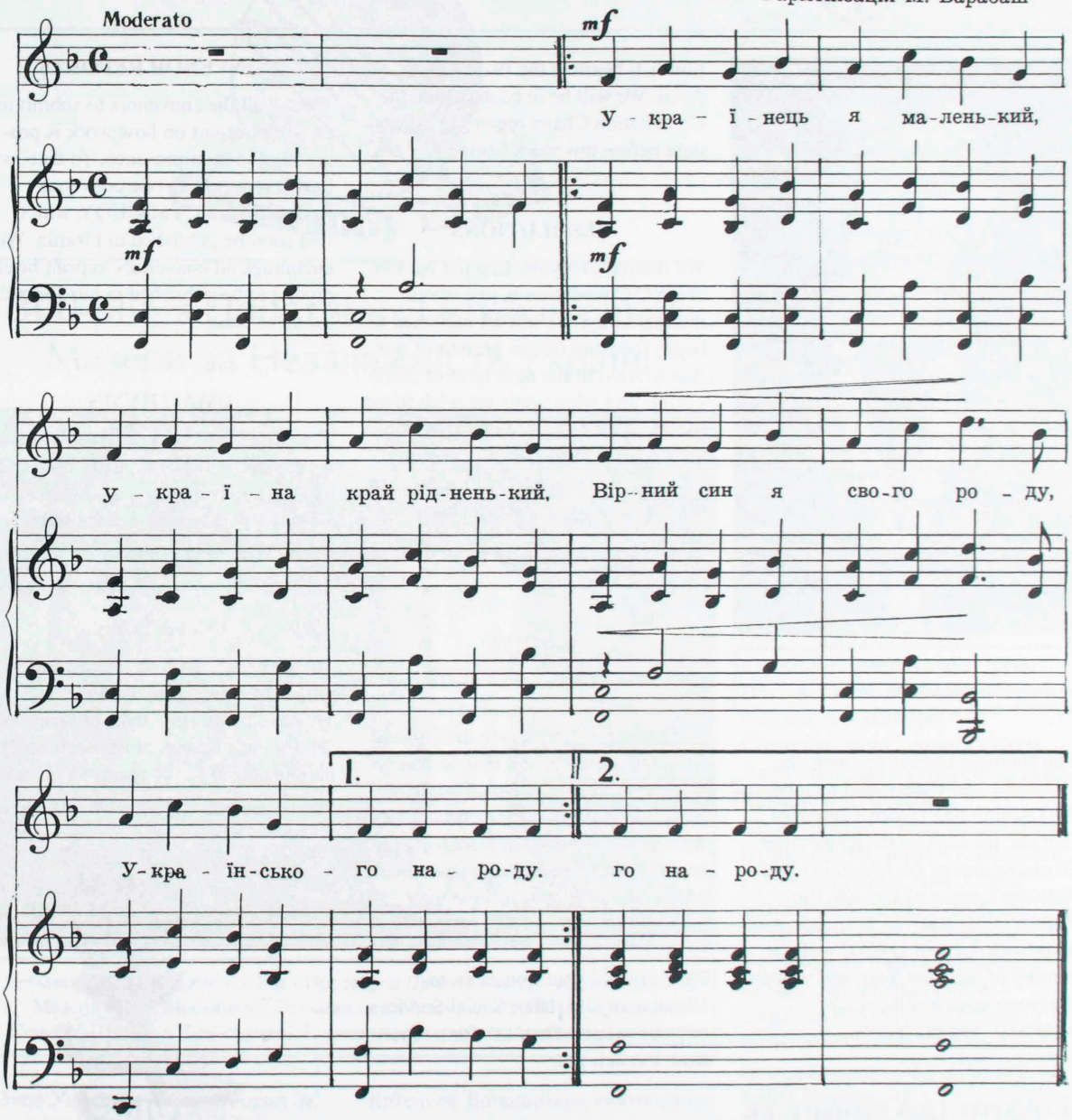

2.

Українка я маленька,
Україна — край рідненький,
Вірна доня свого роду,
Українського народу.

3.

Все, що рідне я кохаю,
Всім, хто рідний помагаю,
Своє ціню, свого вчуся
І до рідного горнуся.

4.

Знай і ти своє любити,
Спомагати і цінити.
Знай, що найчесніше діло —
Своє боронити сміло.

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Ukrainian Women's Association of Canada

Zennia Yuzik
National UWAC President

The National Executive greets the Hierarchy and Clergy, and members of the Ukrainian Orthodox Church of Canada; the Executive and member Organizations of the Ukrainian Self-Reliance League of Canada; the Provincial Executives, branches, and all the members of UWAC with the coming of the New Year, and wishes everyone good health, much happiness, and prosperity.

CONSTITUTION COMMITTEE

We encourage all the members of the Constitution Committee to proceed with their work as planned, and send in the results of their labours by the due date of March 31, 2009. The work on any changes to the Constitution will begin in the first week of April. We will be in contact with the Constitution Chairs regarding procedure before this work begins

RESOLUTIONS

We remind everyone that the National CYC Convention is just seven months away. We ask all branches to begin focusing on the growth of our Association in the next term of 2010 - 2011, and what goals we wish to set for ourselves. It is time now to start thinking about and working on any resolutions you wish to bring forth at the Convention. We would ask that all resolutions be submitted to our office by May 31, 2009.

ANKETA

This is the time branches are filling out their anketa. We remind all branches again to include their e-mail addresses. In the event that no one on the executive has an e-mail address, we ask any member in the branch who does to please be the contact for your branch. The branches who have no e-mail will continue to receive their mail by Canada Post.

Please list all your donations to Ukraine, or Ukrainian Social Services on your anketa. They ask for a report from us each year.

ICON BOOK

We are pleased to report that work on the Icon Book is progressing well, and is nearing completion. We thank the Committee for their diligence. Further reports will follow.

CONVENOR REPORTS

We ask all the convenors to submit to us a brief report on how work is progressing in their province. To date, we have a report from one convenor, Saskatchewan CYMK/UOY, which will soon be published in Promin. We encourage all convenors to print brief reports to be published in our Journal for all to read.

UWAC HYMN

Since the Convention is drawing near, we ask all branches to learn, and practice singing our hymn so that we can all participate in singing it with pride at the opening of the UWAC session.

INVENTORY

We have had inquiries about what items are included in our Inventory. We have posted the items on our website for easy access, at www.uwac-national.ca. We will also print a complete list in our next Newsletter.

Громадська Хроніка

Community Events

300-річчя Повстання Гетьмана Івана Мазепи за Незалежність України

Гетьманські вельможні - з ліва - Предворна Дама (Юлія Кушнір), Маґдалина Мазепа (Анна Москалюк), Гетьман Іван Мазепа (Євген Шапка), Мотря Кочубей (Наталка Криворучко), Козацький Старшина (Андрій Бачинський)

Союз Українок Канади, відділ ім. княгині Ольги, під керівництвом голови відділу мґр. Анни Троян, підготував концертову програму до 300-річчя повстання гетьмана Івана Мазепи за незалежність України. Це не перша подія в нашій громаді. Відділ ім. княгині Ольги, що при Катеді св. Володимира, свято шанує визначні постаті України, згадує їх з великою пошаною та любов'ю. І однією з таких постатей є гетьман Іван Мазепа, який є невід'ємною частиною українського народу, української історії та культури, української нації.

25 травня 2008 року громада при Катедрі св. Володимира влаштувала імпрезу в честь гетьмана Мазепи, яка пройшла з великим успіхом. Високопреосвященний Владика Юрій та митрофорний протоієрей Богдан Сенцьо відслужили панахиду в пам'ять гетьмана, після котрої парафіяни та гості перейшли до церковної залі. Чудово були прибрані сцена, заля, на столах вишневі троянди, зелений барвінок. Спокійна лірична музика 18-го століття додавала впевненості. Смачний святковий обід подавали дівчата в прекрасних вишитих сорочках, які привезли з України за кілька днів до концерту.

На це свято прибули високодостойні гості української громади: Високопреосвященний Владика Юрій, о. Богдан Сенцьо, добродійка Катерина, Дост. Генеральний Консул др. Олександер Данилейко з дружиною Оленою, п-ні Ірена Патен - голова Комітету Українок Канади, п-н Дмитро Шпитковський - голова Союзу Українців Самостійників на сході Канади, п-ні Стефанія Шпитковська - член Консисторії Православної Церкви Канади від Східньої Єпархії, п-ні Уляна Криворучко - голова східньої екзекутиви Союзу Українок Канади, п-ні Іванка Іваночко, голова Онтарійської Філії Українського Музею Канади - СУК, п-ні Оксана Соколик - почесна голова СФУЖО, мґр. Іроїда Винницька з Українського Документального Центру, Андрій Григорович - редактор журналу "Форум", п-ні Леся Панько - головний редактор газети "Новий Шлях", п-ні Надія та маестро Олександер Якивчук, др. Володимир Мезенцев - історик,

який репрезентує Торонтський університет в археологічних розкопах в Батурині. Присутніх було понад 170 осіб. Завітала на наше свято і українська телевізійна програма "Світогляд".

Директор української школи св. Володимира Таня Сунак відкрила програму концерту і виголосила слова привіту до всіх присутніх: "Ми святкуємо пам'ять великого сина України - князя, лицаря, поета, політика, глибокого християнина, великого патріота - гетьмана Івана Мазепи. Ми його святкуємо з вдячністю, любов'ю і пошаною, що він підніс українську культуру до найвищих щаблів європейської культури, що він увів ім'я України в світове коло націй та відважився відірвати свій народ і свою культуру з хижих кігтів московського тирана, і після багатьох століть поневолення відродив українську мрію волі, незалежності та державності. Це сталося 300 років тому.

Розпочався концерт увертюрою "Вставай, Україно" - рецитація в супроводі фортепіяно. Це уривок з вірша Людмили Довжалко, який прочитав Микола Маскулка. Історичну інсценізацію в палаці гетьмана Івана Мазепи представили: гетьман Мазепа - Євген Шапка, Магдалина Мазепа - Анна Москалюк, Мотря Кочубей - Наталка Криворучко, придворна дама - Юлія Кушнів, шляхтич-козак, ад'ютант Мазепи - Андрій Бачинський. А світової слави віртуоз-бандурист, композитор, музикознавець, заслужений артист України Віктор Мішалов під час першої сцени гетьмана виконав традиційну думу "Плач Невольника", а також "Пісню Мазепи" на слова М. Степаненка, музка Мішалова.
Історичні персонажі були вбрані в одежі гетьманської доби із збірки історичних строїв в Онтарійській Філії Українського Музею Канади - СУК в Торонті.

Магдалина Мазепа (Анна Москалюк) мати Гетьмана, придворна дама (Юлія Кушнір) і Гетьман Іван Мазепа (Євген Шпак) слухають як грає і співає козацькі думи козак - бандурист (Віктор Мішалов)

Короткий огляд життя і діяльності гетьмана України Івана Мазепи підготовила і прочитала член культурно-освітнього комітету нашого відділу п-ні Дарія Павлюк. Ця доповідь була прочитана на найвищому рівні.

Другу історичну інсценізацію в палаці гетьмана прикрасила оперна співачка Катерина Чубар. Катерина Чубар - народжена сопрано канадської опери і опери в концертах, виступала в численних операх і на CBC, брала участь як солістка в Меморіяльному концерті 70-річчя голодомору в Україні і "Святі русалок" В. Леонтовича. В її виконанні прозвучали арія Мотрі з опери "Мазепа" І. Чайковського, "Соловїний романс" слова і музика А. Кос-Анатолського, "Нащо мені чорні брови" слова Тараса Шевченка, музика Д. Бонковського. Поет Микола Латишко спеціяльно для нашого концерту написав і прочитав прекрасну поему "Гетьман Іван Мазепа", в якому описав весь життєвий шлях гетьмана. А уривок з "Мазепи" лорда Байрона англійською мовою прочитав Володимир Шевчук. Етюд Франца Ліста "Мазепа" на фортепіяно виконав др. Микола Сомов, піяніст з України, лавреат міжнародних конкурсів і стипендії президента України в галузі культури й мистецтва. Він є одним з рідкісних піяністів, який грає в своєму репертуарі композиції угорського композитора Франца Ліста, який відвідував Україну і був захоплений українською музикою та героїчною постаттю Івана Мазепи. "Мазепа" - останній твір, оснований на поемі Байрона, написаний Лістом в монастирі після пострижения в монахи.

Присутні бурхливими оплесками відзначили виступи виконавців цього концерту. Заключне слово мала організатор концерту мгр.

Анна Троян. Вона від щирого серця подякувала всім присутнім, хто спромігся прийти послухати і подивитися на це прекрасне дійство. Слова подяки пролунали і виконавцям імпрези. Всі присутні заспівала "Ще не вмерла Україна", а Владика Юрій провів молитву.

Концертова програма закінчилася, але присутні ще довго ділилися враженнями концерту.

Леся Кушнір
голова
культурно-освітнього комітету,
відділ СУК ім. кн. Ольги

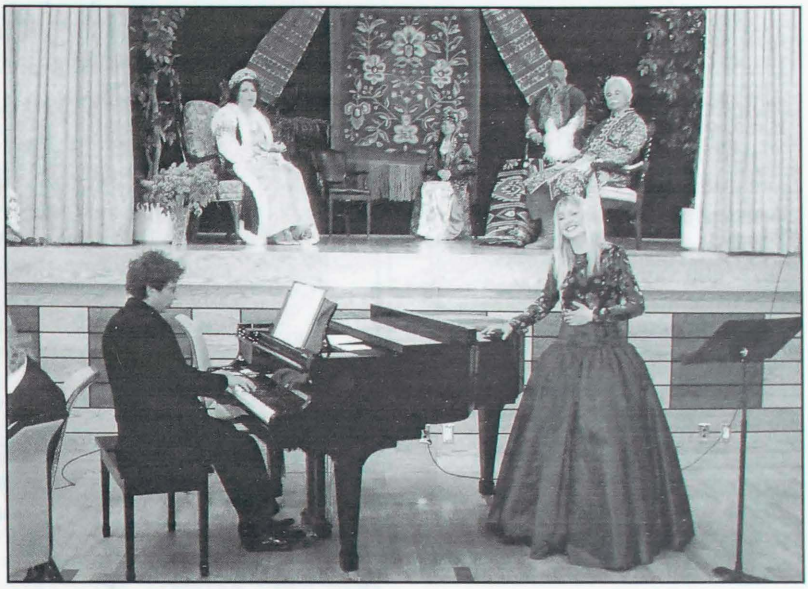

На сцені в гетьманському салоні зліва сидять Мотря Кочубей (Наталка Криворучко) любов гетьмана, придворна дама (Юлія Кушнір), стоїть козак-шляхтич (Андрій Бачинський) і сидить Гетьман Іван Мазепа, всі слухають концерт, який відображає три етапи романсу Мазепи з Мотрею. Співає Катерина Чубар, канадська оперна співачка, їй окомпанує концертовий піяніст з України, віртуоз др. Микола Сомов.

Sylvia Waliduda receives Metropolitan's Hramota

Fr. Michael Lomaszkiewicz, Parish Priest, Holy Trinity Orthodox Church, Prince Albert, Sasketchewan, presenting Sylvia Waliduda the Metropolitan's Hramota, recognizing her long years of dedicated service to her Church.

Sylvia has also dedicated many years to volunteering for her community. Her dedication is greatly appreciated. Mnohiyi lita!

I am of the opinion that my life belongs to the community, and as long as I live it is my privilege to do for it whatever I can.

- George Bernard Shaw -

Подарунок для шкільних бібліотек Альберти

В п'ятницю 21-го листопада 2008 р. відбулася надзвичайна оказія, відкриття нового проєкту Альбертської Екзекутиви Союзу Українок Канади: вшанувати 75-ті роковини українського Голодомору. Рішено подарувати книжку "ENOUGH" ("Досить") всім школам в Альберті, де вчаться діти від першого до шостого класів. А їх числиться понад 650 шкіл в Альберті. Книжку написала славна канадська авторка Marsha Forchuk Skrypuch, а ілюстрував також добре знаний Михайло Марченко.

ENOUGH is a tale that incorporates historical facts about the Ukrainian Famine. It is a children's picture book about how a girl and her father save a village from the famine in Ukraine in the 1930's.

По околицях там де існують відділи Союзу Українок Канади, членки будуть мати нагоду особисто вручити книжку в імені Союзу. Таким чином познайомити учителів та студентів про працю нашої організації.

Book Launch Committee - Front row: Dobr. Nadia Kryschuk with the book "Enough", Marsha Skrypuch with Flowers of the Bible painting, Geraldine Nakonechny, President Alberta UWAC / 2nd row: Eileen Yewchuk. Gloria Ferbey, Leona Bridges, Sandra Hohol, Victoria Zukiwsky, Shirley Wozimirsky / 3rd row: Chrystyna Chase, MaryAnne Euchuk, Pauline Mudry / Missing from photo - Olha Logvynenko

The Holodomor Educational Project was launched at a wine and cheese reception which featured author Marsha Skrypuch, and was attended by Bishop Illarion, local clergy, members of the CYC family and members of the community. In her talk Skrypuch related how she received death threats and harassing phone calls when the book was first published in 2000. But, she said, the book was very well received by the children themselves when she made her visits to Alberta schools during Canada Book Week (November 15-22, 2008) Students were able to relate to the characters and to draw comparisons to the contemporary issues of bullying.

The Holodomor Education Project is in keeping with one of UWAC's objectives of promoting reading and literacy and intended to promote in Canadian children awareness, understanding and appreciation about the ancestors of some of their citizens of Ukrainian background.

On behalf of the organization and its members, Past President of Alberta UWAC Shirley Wozimirski presented the author with a lithograph called Psalm 104 (Wild Flowers of the Mediterranean) from the Flowers of the Bible Project, a previous Educational Project of Alberta UWAC.

The Launch of UWAC's Holodomor Educational Project was one of many events held in Edmonton during Holodomor Awareness Week that culminated with a Memorial Commemoration of the 1932-1933 Famine-Genocide of Ukraine (Holodomor) on Saturday, November 22, 2008 at 12.30 p.m. at St. John's Cultural Centre.

Marsha Skrypuch has published eleven books for a wide range of audiences - from picture books to young adult novels. With a strong sense of hope and a child-centered perspective, she tackles difficult, but important events in both Canadian

and world history. Of particular interest to the Ukrainian community are her books about the internment of Ukrainians in Canada during World War I (Prisoners in the Promised Land, Silver Threads), her anthology of Ukrainian stories, poems and memoirs (Kobzar's Children), and her picture book about the Holodomor (Enough), which recently garnered her the Order of the Princess Olha, given by the President of Ukraine himself!

Prepared by Dobr. Nadia Kryschuk

Photos: courtesy of Nick Ochotta

Author Marsha Skrypuch speaking about her book. On her lapel is the Order of the Princess Olha medal.

I've traveled the
world twice over,
Met the famous;
saints and sinners,
Poets and artists,
kings and queens,
Old stars and
hopeful beginners,
I've been where
no-one's been before,
Learned secrets from
writers and cooks
All with one library ticket
To the wonderful
world of books.

~ Anonymous ~

Broda chair donated

"It's so wonderful", said William Booth Special Care Home RN Chris Wallenberg, when the Regina branch of the UWAC donated the Broda chair to their facility. "I know just the person who needs it", she told UWAC President Donna van Beselaere and Vice President Gwen Warnyca. And providing the chair to a person in need was exactly what the members of the UWAC had wanted to do when they purchased the chair from the estate of deceased UWAC member, Verna Anthony. "Many current and former members of our branch and church have received care at the William Booth home", said Gwen Warnyca "so we thought it would be a good place to donate the chair." May God bless all the residents of the home with comfort and care.

From left: Gwen Warnyca, UWAC Vice President, Amber Smith, William Booth assistant Physiotherapist, Chris Wallenberg, William Booth RN, Donna van Beselaere, UWAC President

Річні наради СФУЖО та ювілейні святкування

Членки СУК на святкуванні. Перший ряд зліва на право - доб. Катерина Сенцьо, Орися Сушко, Марія Шкамбара, Архиєпископ Юрій, добр. Лариса Макаренко, Стефанія Шпитковська, Марта Цехош, Даруся Москалюк-Руткай

26 і 27 вересня 2008 року в Торонто відбулися Річні наради Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. На наради прибули делегати із крайових жіночих організацій Америки, Европи і Канади. Наради, які вікрила і провадила голова Марія Шкамбара, пройшли успішно. Після звітування управи та крайових організацій відбулися круглі столи. До теми "Четвертої хвилі" промовляли: Анна Кісіль - голова організації "Четвертої хвилі", Канади; Оксана Сидорук-Соколик - членка ЛУК, ведуча радіопрограми "Пісня України"; Марія Кшик - членка ЛУКЖК та інші делегатки. Другий круглий стіл був на тему "Праця СФУЖО в наступній декаді, яким провадила Орися Сушко за допомогою високефективної методики, що називається "Аналіз справ". Детальний опис відносно результату дискусій та узгоджені пропозиції будуть поміщені в наступному числі "Променя".

Урочисте відзначення 60-ліття створення СФУЖО та 45-ліття заснування журналу "Українка в світі" відбулося в наступний день, 28-го вересня.

На це урочисте свято прибула численна українська громада. Після молитви, яку провів Високопреосвященний Владика Юрій, та однохвилинним мовчанням вшанування жертв Голодомору голова СФУЖЮ та представники складових організацій поклали на вишиті рушники перед іконою "Пресвятої Прескорбної Богородиці" хлібини із запаленими свічками, як символ духовного з'єднання із потерпілими від цього Ґеноциду.

В програму входило вступне слово голови СФУЖО п-ні Марії Шкамбари; доповідь почесної голови Оксани Бризгун-Соколик; слово Галини Ковалевич, редактора журналу "Українка в світі"; привіти Генерального консула України в Торонто Олександра Данилейка та депутата Федерального парламенту Канади Бориса Вжесневського; виступ вокального тріо "Ліра". Цікавою точкою святкування було гралотерея на тему історії СФУЖО, за що переможці одержали книжку "50-ліття СФУЖО".

На це свято прибуло велике число членок Союзу Українок Канади, які разом із іншими присутніми були приємно вражені успішним святкуванням знаменного ювілею СФУЖО.

Орися Сушко
Делегат до СФУЖО від
Централі Союзу Українок Канади
(заступає крайову голову
дос. Зеню Юзик)

Enclosing a donation of $100 to the Promin Press Fund as an everlasting wreath in blessed memory of our dear members who passed away in the year of 2008:

Rosalind Bachinsky (life member)
Mary Fuyarchuk (life member)
Helen Mosiuk
Anne Kachmar

These members were loyal and dedicated to our branch of the Ukrainian Women's Association, Lesia Ukrainka Branch in Two Hills.

May their memory be eternal.
Vichnaya Pamyat!

Elsie Rybak
Promin Convenor

In memory of our long term members of UWAC Olena Pchilka Branch in Yorkton - **Lena Krepakevich** who entered eternal rest in December 2007, and **Helen Biblow** who entered eternal rest in December 2008, please accept our contribution of $50 towards the Promin Press Fund.

Virginia Wereschuk
Promin Convenor

Цього року наш Відділ СУК при Катедрі св. Івана втратив сімох членкинь. Нам буде бракувати їх у наших рядах, бо кожна з них вносила багато унікальних здібностей, яких буде важко замінити. Нехай наша добра згадка про них буде їм подякую за їхню довголітню працю для добра нас усіх. Вічна їм пам'ять!

Їхні імена і роки належности до Союзу:

Софія Брендон (1999)
Катерина Бойко (1964)
Йосефина Михайлишин (1955)
Марія Фенюк (1985)
Іванна Михайленко (1982)
Катерина Єренюк (1958)
Марія Чернецька

Пересилаємо чек на $175 як даток на "Промінь". Нехай вони з Богом спочивають!

Ольга Логвиненко

Прошу прийміть $20.00 на журнал "Промінь" як нев'янучий вінок у пам'ять моїх родичів:

Мама
Іринка (Лукович) Шпак
1903-1950

Тато
Михайло Шпак
1903-1975

Молюсь, щоб Господь Бог оселив їхні душі у Царстві Небеснім, де немає ні болю, ні журби.

Вічна їм пам'ять!

Дочка Ганя Іванчук
Норт Бетелфорд, Саск.

The Valley of Vision

Lord, High and Holy, Meek and Lowly,
Thou hast brought me to the valley of vision,
where I live in the depths, but see Thee in the heights;
hemmed in by mountains of sin I behold Thy glory.

Let me learn by paradox
that the way down is up,
that to be low is to be high,
that the broken heart is the healed heart,
that the contrite spirit is the rejoicing spirit,
that the repenting soul is the victorious soul,
that to have nothing is to possess all,
that to bear the cross is to wear the crown,
that to give is to receive,
that the valley is the place of vision.

Lord, in the daytime stars can be seen from deepest wells,
and the deeper the wells the brighter Thy stars shine;

Let me find Thy light in my darkness,
Thy life in my death,
Thy joy in my sorrow,
Thy grace in my sin,
Thy glory in my valley.

Arthur Bennett

mushrooms

Ukrainians have a special fondness for mushrooms; numerous varieties of excellent flavour grow abundantly during the growing season in Ukraine. Pickled mushrooms are important on the table of appetizers.

Following are a few recipes you may wish to try. The appear in a cook book compiled by The Sisterhood of St. John's Ukrainian Orthodox Church in Johnson City, New York, published in 1974.

Shrimp Filled Mushrooms

1 lb. large mushrooms
2 - 4 1/2 cans shrimp, finely chopped
1/2 cup minced celery
1/2 lb. very lean pork, finely ground
1/2 tsp. salt
dash pepper
1/3 cup cooking oil
2 tbsp. soy sauce
1 cup chicken or vegetable broth

Wash mushrooms; remove stems. Combine shrimp, celery, pork, salt and pepper. Mix. Pile mixture generously into mushroom caps. Heat oil, soy sauce and broth in large skillet. Place mushrooms in skilled, filled side up. Cover. Cook 30 minutes.

Note: if preparing during Lent, pork may be omitted. In this case we suggest using vegetable broth and adjusting the cooking time accordingly.

Pickled Mushrooms

1 lb. mushrooms
white distilled vinegar
water
1/4 cup olive oil
2 tsp. salt
2 tsp. peppercorns
2 cloves garlic, halved
1 tsp. mace

Wash mushrooms. Place in saucepan; cover with equal amounts of vinegar and water. Bring to boil; simmer 5 minutes. Drain. Pack into a glass jar with remaining ingredients. Cover mushrooms with white vinegar. Cover jar tightly; chill for 2 days.

PROMIN SUBSCRIPTION FORM / ПЕРЕДПЛАТА НА ПРОМІНЬ

Give a Promin subscription as a gift to a friend or relative anywhere in the world OR
Use this form for a new or renewed subscription for yourself.

Gift _____ New Subscription _____ Renewed Subscription _____

Name _____

Address _____

City _____ Province _____ Country _____ Postal Code _____

If GIFT indicate from whom _____

Cheque or money order enclosed in the amount of $ _____ for _____ year(s) at $20 ($25) a year

Canada $25 a year, other countries $30 a year - В Канаді $25 на рік, в інших країнах $30 на рік

PROMIN - BOX 57268, JACKSON STATION, HAMILTON, ONTARIO, CANADA L8P 4X1

Birchwood
Realty Services Inc., Brokerage

Doris-Ann Masnyk

Owner/Broker of record
market value appraiser

416-520-5290

dmasnyk@trebnet.com

Consistent and attentive professional real estate services

SMITH MONUMENT COMPANY LTD.

ANDREW LATYSHKO
PRESIDENT

BUS: (416) 769-0674
FAX: (416) 769-5677
TOLL FREE: 1-888-836-7771
349 WESTON ROAD
TORONTO, ONTARIO M6N 3P7

A FAMILY BUSINESS SINCE 1919

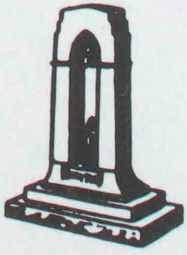

SHEVCHENKO FOUNDATION

THE UKRAINIAN CANADIAN FOUNDATION OF TARAS SHEVCHENKO

Helping Ukrainian Canadians since 1963

What does the SHEVCHENKO FOUNDATION represent?

- commitment to community
- financial assistance for cultural development
- sound administrative management
- security and stability
- an investment in community growth
- a lasting legacy for future generations

Support the Shevchenko Foundation so it can continue supporting our community!

www.shevchenkofoundation.com
or contact
Ukrainian Canadian Foundation of Taras Shevchenko
202-952 Main Street Winnipeg, Manitoba
R2W 3P4 Tel 1-866-524-5314

PM40011733 R09580
Return Undeliverable Canadian Addresses to:
PROMIN
Box 57268, Jackson Station
Hamilton, Ontario,
Canada L8P 4X1